आश्चर्य्याणामिवाश्चर्य्यं इदमेकन्तु मे शृणु। विमले यन्मया दृष्टमम्बरे सूर्य्यसंश्रयात् । १२८१०
पुरा मध्याह्नसमये लोकांस्तपति भास्करे । प्रत्यादित्यप्रतीकाशं सर्व्वतः समदृश्यत ।
स लोकांस्तेजसा सर्व्वान् स्वभासा निर्व्विभासयन्। आदित्याभिमुखोऽभ्येति गगणं पाटयन्निव।
ऊताऊतिरिव ज्योतिर्व्याप्य तेजोमरीचिभिः । अनिर्द्देश्येन रूपेण द्वितीय इव भास्करः।
तस्याभिगमनप्राप्तौ हस्तौ दत्तौ विवस्वता। तेनापि दक्षिणो हस्तो दत्तः प्रत्यर्चनार्थिना।
ततो भित्त्वेव गगणं प्रविष्टो रश्मिमण्डलं। एकीभूतञ्च तत्तेजः क्षणेनादित्यताङ्गतं। १२८१५
तत्र नः संशयो जातस्तयोस्तेजःसमागमे। अनयोः को भवेत् सूर्य्यो रथस्थो योऽयमागतः।
ते वयं जातसन्देहाः पर्य्यपृच्छामहे रविं। क एष दिवमाक्रम्य गतः सूर्य्य इवापरः।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वण्युञ्छवृत्त्युपाख्याने चतुःषष्ट्यधिकत्रिशततोऽध्यायः ॥ ३६४ ॥
॥ सूर्य्य उवाच ॥ नैष देवोऽनिलसखो नासुरो न च पन्नगः। उञ्छवृत्तिव्रते सिद्धो मुनिरेष दिवङ्गतः।
एष मूलफलाहारः शीर्णपर्णाशनस्तथा। अक्षुब्धो वायुभक्षश्च आसीद्विप्रः समाहितः।
भवश्चानेन विप्रेण संहिताभिरभिष्टुतः। स्वर्गद्वारे कृतोद्योगो येनासौ त्रिदिवङ्गतः। १२८२०
असङ्गतिरनाकाङ्क्षो नित्यमुञ्छशिलाशनः। सर्व्वभूतहिते युक्त एष विप्रो भुजङ्गमाः।
न हि देवा न गन्धर्व्वा नासुरा न च पन्नगाः। प्रभवन्तीह भूतानां प्राप्तानामुत्तमां गतिं।
एतदेवंविधं दृष्टमाश्चर्य्यं तत्र मे द्विज। संसिद्धो मानुषः कामं योऽसौ सिद्धिगतिं गतः।
सूर्य्येण सहितो ब्रह्मन् पृथिवीं परिवर्त्तते।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वण्युञ्छवृत्त्युपाख्याने पञ्चषष्ट्यधिकत्रिशततोऽध्यायः ॥ ३६५ ॥
॥ ब्राह्मण उवाच ॥ आश्चर्य्यं नात्र सन्देहः सुप्रीतोऽस्मि भुजङ्गम। अन्वर्थोपगतैर्व्वाक्यैः पन्थानञ्चास्मि दर्शितः। १२८२५
स्वस्ति तेऽस्तु गमिष्यामि साधो भुजगसत्तम। स्मरणीयोऽस्मि भवता सम्प्रेषणनियोजनैः।
॥ नाग उवाच ॥ अनुक्त्वा ह्यङ्गतं कार्य्यं कदानीं प्रस्थितो भवान्। उच्यतां द्विज यत् कार्य्यं यदर्थं त्वमिहागतः।
उक्तानुक्ते कृते कार्य्ये मामामन्त्र्य द्विजर्षभ। मया प्रत्यभ्यनुज्ञातस्ततो यास्यसि सुव्रत।
न हि मां केवलं दृष्ट्वा त्यक्त्वा प्रणयवानिह। गन्तुमर्हसि विप्रर्षे वृक्षमूलगतो यथा।
त्वयि चाहं द्विजश्रेष्ठ भवान्मयि न संशयः। लोकोऽयं भवतः सर्व्वः का चिन्ता मयि तेऽनघ। १२८३०
॥ ब्राह्मण उवाच ॥ एवमेतन्महाप्राज्ञ विदितात्मन् भुजङ्गम। नातिरिक्तास्त्वया देवाः सर्व्वथैव यथायथं।
यत्र त्वं स एवाहं योऽहं स तु भवानपि। अहं भवांश्च भूतानि सर्व्वे यत्र गताः सदा।
आसीत्तु मे भोगिपते संशयः पुण्यसञ्चये। सोऽहमुञ्छव्रतं साधो चरिष्याम्यर्थसाधनं।
एष मे निश्चयः साधो कृतं कारणमुत्तमं। आमन्त्रयामि भद्रन्ते कृतार्थोऽस्मि भुजङ्गम।
इति श्रीमहाभारते शान्तिपर्व्वणि मोक्षधर्म्मपर्व्वण्युञ्छवृत्त्युपाख्याने षट्षष्ट्यधिकत्रिशततोऽध्यायः ॥ ३६६ ॥
॥ भीष्म उवाच ॥ स चामन्त्र्योरगश्रेष्ठं ब्राह्मणः कृतनिश्चयः। दीक्षाकाङ्क्षी तदा राजंश्च्यवनं भार्गवं श्रितः। १२८३५
स तेन कृतसंस्कारो धर्म्ममेवाभितस्थिवान्। तथैव च कथामेतां राजन् कथितवांस्तदा।